

Posudek školitele na diplomovou práci Martina Sládečka **Vliv individuálních vlastností samic čejky chocholaté (*Vanellus vanellus*) na kvalitu snůšky, párovací status a inkubační úsilí samce**

Martin Sládeček se v rámci své diplomové práce vydal dnes méně populární cestou sběru dat ve volné přírodě. Ponořil se přitom do náročného tématu, vyžadujícího značné soustředění sil a uváženou logistiku v krátkém období reprodukce zájmového druhu na poměrně rozsáhlém území Českobudějovicka. Práce probíhaly po tři sezóny v týmové spolupráci v rámci širšího ekologicko-ochrannářského výzkumného projektu. Získání kvalitních dat vyžadovalo dodržování sledu řady kroků – od systematického vyhledávání hnízd a rutinního popisu snůšek, přes instalaci a obsluhu videosestav a promyšleného odchyty samic a práce s nimi po následný monitoring úspěšnosti hnízdění a telemetrii vyvedených kuřat. V tomto ohledu Martin významně přispěl k hladkému průběhu celého procesu a odbourání mnoha pochybení a nejistot, které při takové práci nezbytně vznikají, kreativním vytvořením operativní databáze, do níž sám příkladně vkládal sebraná data. Tento pouze zdánlivý detail uvádím proto, že výstižně charakterizuje Martinovu zodpovědnost při plánování projektu a práci v terénu. Pro své téma, náročné rozsahem studijního území a obtížemi spojenými s odchytem samic, se rozhodl dobrovolně a navzdory dobré příležitosti věnovat se snáze uchopitelné problematice prostorové struktury hnízdních společenstev ptáků, na níž po dvě sezóny pilně pracoval v bažinách u jezera Bajkalu a podílel se posléze na vyhodnocení části získaných dat pomocí parsimonních modelů, takže po zásluze figuruje jako první autor článku na toto téma v časopise Folia Zoologica.

Součástí výsledků DP je kromě nosné části vlivu ornamentace samic s dosud ne zcela přesvědčivými závěry i tolik potřebná a dlouho odkládaná analýza inkubačních rytmů z videonahrávek hnízd, která odhalila čejku jako poměrně netypického bahňáka hned v několika ohledech (m.j. absenci inkubační péče samců v noci a za deště a absenci poklesu kondice samic během inkubace). Díky svým letitým zkušenostem aktivního kroužkovatele zabrousil také do opomíjené problematiky pelichání, v níž poodhalil možná zajímavé souvislosti strategie pelichání na zimovišti předcházející následným hnízdním pokusům na vzdálených (našich) hnízdištích. To vše otevírá řadu otázek pro další výzkum a tedy i prostor pro pokračování v tématu v rámci případné disertace.

Martin ve své diplomové práci navázal na práci bakalářskou, čímž využil již dříve nabytých poznatků z literatury. Její skutečně dobrou znalost dokládá relevantními citacemi zabírajícími více než 17 stran práce. Vše důkladně zúročil jak v úvodní rešerši tak i v diskusi. Lehký a dobře čitelný styl svědčí jak o dobré orientaci v problematice tak také schopnosti sdělit své myšlenky, tyto dále skládat, rozvíjet je a vsazovat do širšího kontextu. V části diskuse týkající se statutu samic pak vzhledem k malému vzorku získaných dat nechybí ani pochybnosti a místy zdravá sebekritika. Zde je potřeba upozornit, že na vině malého vzorku není ani tak sám student jako zejména nepředvídatelně selhávající technika (ke škodě věci, protože ztráta řady simultánních videonahrávek z několika hnízdních kolonií, jejichž pořízení Martin naplánoval a v terénu i realizoval, jej připravila o unikátní výsledky). Jsem rád, že se poté za každou cenu nesnažil nedostatek dat maskovat využitím sofistikovanější statistiky, ale zůstal při zemi analýzou spíše popisnou. Naopak solidní statistický přístup samostatně uplatnil tam, kde to bylo možné: při výpočtu repeatability měření, v analýze inkubačních rytmů, při práci s klimatickými daty z různých stanic aj. Průběžné konzultace při vyhodnocování dat a sestavování vlastní práce probíhaly v operativním duchu a věcně, přitom šlo většinou o otázky formálního rázu nebo rozhodování mezi dvěma přístupy k řešení problému. I zde Martin prokázal samostatnost na velmi vysoké úrovni.

Závěrem. Z mých výše uvedených konstatování je zcela zřejmé, že s předloženou diplomovou prací jsem jako školitel velmi spokojen. Martin ve všech ohledech prokázal, že je schopen odvádět

nadstandardní výkon všude tam, kde může ovlivnit chod věcí. Splnil předsevzaté cíle a jasně doložil svou odbornou erudici. Z odborného hlediska posunul naše povědomí o možném signalizačním významu ornamentace samic u bahňáků a přispěl i řadou „vedlejších“ poznatků, z nich část je již v současné podobě dobře publikovatelná. Diplomovou práci Martina Sládečka jednoznačně doporučuji k obhajobě a velmi kladnému ohodnocení.

V Praze 7.9. 2015

Miroslav Šálek